

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Administrația strada Gărei No. 25.

Abonamentul Lei 10 pe an

Chestia Dobrogei la Cameră

Discurs rostit de d. VASILE M. KOGĂNICEANU, în ședința Camerei de la 29 Ianuarie 1899

D. președinte: D. Kogălniceanu are cuvântul pentru dezvoltarea interpelării d-sale, adresată d-lui ministru de interne.

D. V. M. Kogălniceanu: D-lor deputați, este o chestiune foarte importantă pentru noi chestiunea care o aduc astăzi înaintea debaterilor d-voastre, este vorba de Dobrogea.

D-lor deputați, chestiunea Dobrogei în rare ocazii a fost adusă înaintea Parlamentului, de și ea este pentru țara noastră de o importanță capitală.

Dacă în alte împrejurări ne-am putut închipui o Românie existentă fără Basarabia sau Oltenia, astăzi cu greu ne-am putea gândi că România ar mai putea exista fără Dobrogea. Astăzi Dobrogea este pentru țara românească ceea ce sunt plămânii pentru om; Dobrogea este plămânul comercial al țării, și de astăzi înainte nu ne putem închipui, de cât numai tremurând, ideea că România ar putea să mai existe vre-o dată fără Dobrogea.

Din nenorocire însă, de douăzeci ani, de când posedăm această provincie, nu am făcut absolutamente nimic pentru ea, ba încă, din contra, am făcut totul ca să o aducem într-o stare mai rea, de cât cum am adus sârmana Basarabie.

Dacă la începutul anexării Dobrogei trecerea ei de la o stare atât de înăpoiată la una prea înaintată ar fi fost prea bruscă, această provincie a fost pusă sub un regim de guvernare excepțională; aceste legi excepționale dacă și aveau rațiunea lor acum douăzeci de ani în urmă, ele nu mai au rațiune de a mai exista azi, căci la o stare nouă de lucruri se impune pretutindeni și un regim nou.

Au trecut de atunci 20 de ani și nu

numai că legile excepționale domnesc acolo, dar din contra ne servim de toate legile excepționale și cu toată asprimea, și tocmai aceasta constituie o incapacitate flagrantă a guvernelor cari în timp de 20 de ani n-au putut face un pas pentru ameliorarea Dobrogei și asimilarea dobrogenilor.

D-lor deputați, în timp de 20 ani, alegătorii dobrogeni au votat cu totul la o laltă așa cum votăm și noi, cu un singur scrutin de listă, cu un singur colegiu.

Acum, după 20 de ani, d. ministru de interne, sfătuit rău de prefectul de Tulcea, împarte pe dobrogeni pe naționalități, ba mai mult, face două scrutine de listă, unul cu 4 consilieri și altul cu 2 consilieri și cea ce este mai straniu e că majoritatea naționalităților votează 2 consilieri comunali, iar minoritatea naționalităților votează majoritatea consilierilor, adică 4 consilieri, de și guvernul are dreptul de a numi a treia parte din membrii consiliului comunal, plus că pe primar îl numește tot guvernul.

În Dobrogea sunt 9 membri într'un consiliu comunal urban, din cari 6 se aleg și 3 se numesc de guvern.

Să vedem cum s'a procedat cu ultimele alegeri de la 4 Noembrie a. c.

În 6 Octombrie se anunță alegătorii că sunt convocați într'un singur colegiu pentru alegerea consiliilor comunale, pentru ziua de 1 Noembrie; la 13 Octombrie, ora 1 p. m., d. ministru de interne telegraiază d-lui prefect de Constanța și îi dă ordin să se revocă ordinul dat la 6 Octombrie și alegerile să se facă *pe naționalități*, conform unui articol 53, din legea Dobrogei, rigore ce nu s'a întrebuițat nici o dată, ar-

ticol care, prin neaplicarea lui timp de 20 ani, căduse în desuetudine.

În ziua de 13 Octombrie, d. ministru a dat depeșa prefectului de Constanța și tot la 13 Octombrie prefectul dă ordin primăriei. În ziua de 13 primăria face afișele și tot la 13 alegătorii iau cunoștința de acest fapt.

Se constată din dosar că toate aceste noi afișe și acte, sunt antedatate și deci false. Aceasta n'ar avea mare importanță, însă, chiar lista de alegători care îi împarte pe naționalități, este făcută la 19 Octombrie și deci lista nu mai satisface condițiunile cerute de articolul 23 din legea comunală, care prevede că toate aceste formalități trebuiau să fie făcute și cunoscute de alegători cu 15 zile înainte de alegeri, lucru principal în materie electorală. La votare, cei cari au votat nu s'au trecut pe listă, așa că ușor a putut vota unul de două ori. Dar trec peste toate acestea.

Pe când în Constanța se fac două secțiuni: într'una grecii și românii, iar în cea-laltă toate cele-lalte naționalități, adică turcii, tătarii, bulgarii, israeliții, germanii și altele, pe când lucrurile se organizează ast-fel în orașul Constanța, în orașul Tulcea, în secțiunea I-a, vedem toate naționalitățile, adică românii, rușii, grecii, armenii, germanii, evreii, turcii, tătarii, italienii și cele-lalte naționalități, iar în secțiunea II-a vedem numai pe bulgari. Prin urmare, la Constanța, românii sunt la un loc cu grecii, iar la Tulcea românii sunt la un loc cu toate cele-lalte naționalități.

De sigur, dacă asemenea interpretare s'ar da legii electorale în Ungaria, de sigur, dacă ungurii ar vrea să

majorizeze cu acest sistem pe românii din Transilvania, de sigur ca am protesta cu toată energia, și am avea mare dreptate, dacă această măsură nu ar fi parțială, ci generală, încă ar fi un *sistem barbar*, dar când ea se aplică numai în orașele Tulcea și Constanța, iar în celelalte orașe și sate nu, când ea se aplică în diferite feluri și numai unde convine, atunci această măsură este arbitrară, vexatorie și menită de a răscula spiritele cetățenilor, menită de a crea, acolo unde nu există, o cestiune a naționalităților. Și nu este bine ca noi, cari mai eriam protestat contra legilor nedrepte îndreptate contra românilor din Transilvania, să usăm, în Dobrogea, de proceduri și mai arbitrare.

Fiindcă lucrurile se petrec la noi, de aceea de abia s'a găsit un glas care vine să aducă la cunoștința Parlamentului aceste fapte cari mărturisesc că nu știu dacă sunt cunoscute de cinei sau șese deputați din cameră.

Dar să ve mai arăt, d-lor deputați, și alte ilegalități:

Art. 50 și 51 din legea pentru organizarea Dobrogei, dic: Nimeni nu va putea vota la colegiul comunal dacă nu plătesce o dare de 30 de lei la orașe și de 15 lei la sate. Și cu toate acestea ați introdus toți funcționarii care nu plătesc nici un cens și aceasta numai pentru a majorisa numărul alegerilor liberi.

Să mă credeți, d-le ministru, că n'am pretențiunea să dic că numai noi, români autochtoni „get-beget”, suntem români, și cei deveniți români prin legea din 1880 n'ar fi români ca și noi. Eu nu fac paradă nici monopol de patriotism și dic că sunt tot așa de români cei de ați, odată împământeniți, ca și cei din moși-strămoși români.

Alegătorii dobrogeni, anul acesta, au deschis porțile, dând drept vot la peste 200 de români funcționari fără censul de 30 lei pretins de lege, și nimeni n'a contestat, numai și numai pentru că în toți cetățenii Constanței, de ori-ce naționalitate, vibrează unanima dorința de a se apropia cât mai mult de patria-mamă și de legile în vigoare peste Dunăre.

Să vedeți, d-lor deputați, ce face prefectul de Constanța: d-sa distribue naționalitățile după placul său, de ex.: d-lui Grigoriu, armean, i dic: d-ta ești român, ai să votezi la secția românească.

Pentru ce? Pentru că d. prefect era

sigur de acest vot. Același lucru cu d. Klein, care, după mine, nu poate intra în categoria secțiunii I-a, și tot așa cu d. Vasile Petru, albanez, și Dumitru Marcu, bulgar; pe când în privința d-lui Ilainu și familiei d-sale, licențiat al facultății din București și oficer în rezervă, d. prefect îi dic: d-ta nu ești român, ești bulgar, vei vota la secțiunea străinilor.

Așa fiind lucrurile, d-lor deputați, eu cred că nu poate exista o jicnire mai mare pentru cetățenii aceleiași țări de cât a le dic după trebuința ce ai pentru ați asigura succesul alegerii: d-ta ești român, d-ta ești armean, d-ta ești bulgar, etc. Nu acesta este, d-le ministru de interne, mijlocul prin care ne-am putea atrage simpatia locuitorilor dobrogeni, ci, din contra, este un nenorocit sistem prin care noi înși-ne creem acolo sentimente antinaționale, antiromânești.

În loc ca prefectul de Constanța să primească de la d-voastră, ministru de interne, instrucțiuni în sensul că e dator să aplice legea electorală în vigoare în România, speriat de d. prefect de Tulcea cu fantoma agitațiilor bulgare, dați ordine arbitrare și vexatorii. Nu există, d-le ministru, o agitațiune bulgărească și nici poate exista o asemenea agitațiune în Dobrogea. Nu vorbesc de pretențiunea tânărului principat bulgar asupra Dobrogei, care a mai fost tot a noastră, dar românii de origine bulgară din Dobrogea se găsesc în imposibilitatea numerică, chiar dacă ar avea aspirațiuni nesănătoase, căci sunt în număr de 30.000 față cu o populațiune românească de 300.000 de locuitori. În județul Tulcea sunt 20.000 de români de origine bulgară, iar în județul Constanța numai 10.000.

Și în total, românii din Transilvania și alte țări avem 150.000 afară de naționalitățile celelalte, cari au aceleași interese ca și noi și ve pot spune că și bulgarii din Dobrogea se consideră și sunt buni români, dar ei sunt jieniți de reaua administrațiune. De 20 ani s'au schimbat 18 prefecti și în timp de 20 de ani, tot ce a fost mai rău ca funcționar, mai abusiv, mai venal, l'am trimis în Dobrogea: n'am căutat să imităm pe Austro-Ungaria care, în Bosnia și Herțegovina, au trimis funcționarii cei mai buni, cei mai cinștiți, cei mai apți, și i au lasat acolo 20 de ani fără s'au schimbe, în cât un prefect a ajuns să cunoască toți copiii și copiii

să cunoască pe prefect. Noi, d-le ministru de interne, trebuie să ne aducem aminte de ordiul de di dat de Majestatea Sa, când am intrat în Dobrogea la 14 Noembrie 1878:

Locuitorilor Dobrogei!

„Marile puteri europene, prin tratatul din Berlin, au unit țera voastră cu România.

„Noi nu intram în hotarele voastre trase de Europa, ca encheritori; dar, o știți și voi, mult singe românesc s'a versat pentru desrobirea popoarelor din dreapta Dunarei. Locuitorilor de ori-ce naționalitate și religiiune! Dobrogea, vechia posesiune a lui Mircea cel-Bătrân și a lui Stefan cel Mare, atârnați de un Stat, unde nu voința arbitrară, ci numai legea desbătută și încuviințată de națiune hotărășce și o cârmuesce. Cele mai sfinte și mai scumpe bunuri ale omenirii: viața, onoarea și proprietatea, sunt puse sub scutul unei Constituțiuni pe care ne-o răvnesc multe națiuni streine”.

(Va urma)

LEGEA MAXIMULUI LA CONSTANȚA

Iată taxele noi, votate de consiliul comunei Constanța în ședința de la 26 Ianuarie 1899, prepuse a aduce comunei încă un venit de 150.000 lei anual.

Lei B. a) *Bevuturi liquide*

24.00	Hectolitru, Vinuri vechi în butelii.
12.50	„ Bere de ori-ce fel, introdusă sau fabricată în comună.
1.20	Decaltru, Tuică, rachiuurile de prune, drojdi, țescovina, introduse sau fabricate în oraș, până la 40 grame centesimale țarie.
1.00	Decaltru, coniacurile și romarile introduse.

b) *Comestibile*

20.00	100 Kilograme cărnuri afumate și cărnățarii.
7.50	100 kgr. unt proșpat sau topit.
150.00	„ „ Iere de Chefal.
100.00	„ „ „ negre scurse sau țescuite.
50.00	„ „ „ de știucă.
1.50	„ „ Faina de lux din localitate.
2.00	„ „ „ introdusa.
0.20	„ „ „ ordinară din localitate.
0.30	„ „ „ introdusa.
10.00	„ „ Paste făinoșe țise de Italia.
5.00	„ „ „ cele din localitate fabricate.

Lei B.

- 35.00 100 Kgr. Conserve de carne, pește etc. în grăsimi, uat-de-lemn sau oțet.
- 10.00 Kilogramul Trufe proaspete, murate sau uscate.
- 30.00 100 Kgr. Conserve de legume.
- 15.00 „ „ Capere sărate sau murate.
- 100.00 „ „ Fructe conservate în miere, zahăr sau alcool.
- 40.00 „ „ Cafea prăjită, măcinată sau boabe precum și surogatele de Cafea, (cicoare etc).
- 125.00 „ „ Ceai de ori-ce calitate.
- 20.00 100 Kgr. Smochine, stafide roșii, migdale în coji și curmale.
- 20.00 „ „ Migdale curățite, cocomari, banane mici de America, avana și proaspeți, struguri de Malaga.
- 40.00 „ „ Drojii de bere, lichide sau uscate și lupulina, drojii sub ori-ce denumire.
- 120.00 „ „ Patiserie fină, introdusă în comună.
- 12.00 „ „ Petroliu rafinat, zis gaz și ulei de Schist, importat sau fabricat în comună.

c) Materiale

- 1.00 Metrul cub Lemn brut de construcție.
- 1.40 „ „ Lemn cioplit.
- 2.00 „ „ tăiat la herestrâu sau fasonat.
- 0.50 100 kilograme Marmură și alabastru, brute.

d) Diferite alte obiecte

- 1.50 Kilogramul Uleiuri esențiale.
- 100.00 100 Kgr. Uleiuri numite Iris, Hang, Hang-Rosa.
- 15.00 100 Kgr. Scrobeala albastră și hartie de sineală.
- 5.00 „ „ Scrobeala albă (Amidon)
- 20.00 „ „ Lacuri în bucăți sau tincturi, verniuri și uleiuri sacative.
- 50.00 „ „ Clei de pește.

e) Taxe diferite

- 40.00 Pentru un cal de lux de ham sau calărie.
- 00.50 Pentru un metru suprafață de construcție.
- 00.50 Pentru verificatul și marcatul unei măsuri și greutate.
- Trei decimi asupra contribuțiilor directe către Stat.
- Trei la sută asupra veniturii nete al proprietăților sau clădiri.

Lei B.

- f) Articole neimpuse până acum
- 25.00 Hectolitrul Vinuri medicinale.
- 00.20 Metrul cub Piatră brută de orice fel.
- 00.20 De la carni și ori-ce vehicul va intra pe bariera, încărcat cu ori-ce fel de mărfuri și obiecte neimpuse special la taxa de consumație, peste taxa de jugărit.
- 5.00 Pentru reparațiuni de simplă întreținere.
- 5.00 Pentru un act de adopțiune.
- 2.00 Pentru o zestre de la 1000 lei în sus, la fie-care mie.
- 5.00 Cerbi, căprioare, ciute, porci mistreți, bucata.
- 1.00 Dropii, fazani, cocoși de munte, bucata.
- 0.20 Iepuri, bucata.
- 0.05 Ori-ce alt vânat mic, bucata.
- 50.00 100 Kilograme dulceturi și rahaturi introduse.
- 20.00 100 Kilograme Struguri și ori-ce alte fructe din Constantinopol.

De-o-camdata observam atâta: finanțele comunei fiind destul de prospere, dând escedente bugetare însemnate și nefiind încă angajată la comuna nici o lucrare care să motiveze creațiunii noi de venituri, urcarea taxelor e nejustificată. Este o deprindere rea a actualilor gospodari de a scosta viitorul, după cum s'a făcut și cu vinderea locurilor în anul trecut.

INFORMAȚIUNI

Publicăm astăzi în fruntea ziarului nostru discursul d-lui deputat Vasile M. Cogălniceanu, singurul care, ori de câte ori s'a agitat chestiunea Dobrogei în cameră, a vorbit în deplină cunoștință de împrejurări.

Constatăm că răspunsul d-lui ministru Ferechide, a fost alături de drumul, răspundând la invinovații de cari prefectul Dobrogei n'au fost acuzați, și vorbind de monumentul din Tulcea și de scolile naționalităților, ce nu erau în chestiune.

Ar urma ca d-l ministru de interne să cerceteze și să se convingă de tot ce s'a spus și de adevărul de cuvintele din urma ale fostului administrator în județul Constanța, că „administrație capabilă înstituită..... nu există în Dobrogea acum mai mult de cât ori când”.

In Constanța a apărut Duminică tre-

cuta, nou un ziar săptămânal „Viitorul Constanței”, sub direcțiunea unui comitet; al cărui prim „Portret local” e d-l Eustațiu Schina, Primarul orașului. — Are haz să prindă recomandăția noastră către d-l ministru de interne, să înființeze un ziar local!

Li uram viața lungă.

Consiliul comunei Constanța a terminat Miercuri cu bugetul comunei. În numărul viitor ne vom ocupa de densusul.

Representanții partidului colectivist din Constanța pot simți umiditatea de sentimentele naționale ce au implântat în Constanța. Anul acesta nu s'a făcut absolut nici-o contestație la listele de alegători, de unde anul trecut Cerberul Romanismului dobrogean, prefectul actual, puse să se isgonească vre-o 40 de vechi cetățeni și alegători de 15 ani, ca Paraschiva Cochino și alții ducându-i până la Casație. — Esperiența a dovedit că votul cetățenilor nu valorează două parale, sub actuala cărmuire; la ce dar s'ar mai deranja cine-va pentru asemenea nimicuri?

D-nii Irimia Er. Popa, Președintele consiliului județian și al Camerei de Comerț; Eustațiu C. Schina, Primarul Constanței; Al. Cosma, Vice-președinte al Camerei de Comerț; Luca Oancea, consilier județian și Anatole Magrin, fotograf, au fost decorați, cu ordinul *Coroana României*, primul în gradul de ofițer și cei-alți ca cavaleri. Fiind-că că suntem asupra decorațiilor, să ne fie permis a întreba pe cei ce ș'au cheltuit banii și prietenia multor orașeni, cu contestațiile electorale de acum nu au, ce au câștigat în schimb?

D-l Prefect al județului s'a înapoiat din voiajul de căsătorie. Luni la 15 curent, cu trenul de la 1.40. De la gară, unde au fost întâmpinat de domni Manolescu Sidere, directorul prefecturii, Dr. Mihailescu-Brăila, inginerul județului, Luca Oancea consilier județian, V. Vlasiu șeful plantațiilor comunale, Poteca ajutor de primar, D-na și D-l Luca Ionescu s'au urcat în trasură cu D-l primar Schina, care venea din Bacurești îndreptându-se spre locuința, urmați de Șeful Poliției și cel al gardiștilor. La Medgidie s'a făcut d-lui Prefect o frumoasă manifestație din partea *Românilor*.

Recrutarea tinerilor s'a început la Con-

stanța Lună după amiaza după sosirea d-lui prefect. — Joi comisiunea de recrutare a pornit la Caramurat, iar de acolo la Hârșova și celelalte subprefecturi, câte trei zile la fie-care.

* * *

O întrebare. — Scim că onor. consiliu județian a decis odată strămuntarea reședinței plăsei Constanța de la Caramurat la Anadolkiol. — Întrebăm, se mai menține acea hotărâre, ori s'a schimbat? Simplă curiositate.

* * *

MULȚUMIRE

Sub-semnatul Andrei Egor Malcianu, domiciliat în Constanța, aduc viele mele mulțumiri Domnului Doctor Nicolae Marinescu Sadoveanu, Medic-Șef al Spitalului Comunal din Constanța, care printr'o operație chirurgicală, m'a făcut bine de o boală de care sufeream de 20 ani și pentru care boală fusesem în cura mai multor Doctori, fără a putea fi vindecat.

Andrei Egor Malcianu.

VISITAȚIA CANONICĂ

Făcută de Prea Sfințitul Episcop al Dunării de jos, D. D. D-r Partheniu, în județul Tulcea în luna Aprilie 1897.

De economul Stavrofor St. Ionescu, revisor eclesiastic Eparchiei Dunării de jos.

(Urmare)

„D-zeu însă nu locuiește în case făcute de mâni omenești. El este prețutudene. Cum dice profetul: „Unde mă voi duce să mă ascund de spiritul tău? și de fața ta unde voi fugi? De

„mă voi sui în cer tu acolo ești; De „mă voi pogori în iad și acolo ești; de „voi lua aripele de dimineață și mă voi „sălășui la marginile mării. însăși mâna „ta mă va conduce și mă va povațui „dreapta ta“. Apoi chiar cuvintele lui „D-zeu însuși: „Cerul este scaunul meu „și pământul așternutul picioarelor mele!“ „Aceste locașuri D-zești ne sunt tro- „buincioase nouă, ca să glasificăm pe „D-zeu să ne închinăm lui și să 'i a- „ducem jertfe, căci El a ăis: „Unde „vor fi două sau trei adunați în numele „meu și Eu voi fi în mijlocul lor.“ Jertfa „cea mai bună ce se poate aduce lui „D-zeu, este inima curată. În fie-care „om e un alt locaș D-zeesc. Creștinul „trebuie să îngrijească și de casa suflet- „tului său, ca să o țină în mare cură- „țenie, căci însuși D-zeu a ăis: „La el „vom veni în locaș la el vom face“. Ca „să și țină fie-care creștin locașul suflet- „tului său curat și fără prihană, trebuie „să iubească pe D-zeu din tot sufletul „său, din toată virtutea sa și din tot „cugetul său și pe aproapele său ca în- „suși pe sine; să aibă credință tare și „nestămutată și speranță în făgăduin- „țele date lui D-zeu celor ce 'L iubesc „pre El. De aceea dat, Creștinilor, eu „vă sfătuiesc să îngrijiți de casa lui D- „zeu ca să fie cât de frumoasă și mă- „reață, căci în ea se sevărșește măn- „tuirea noastră; în ea se fac rugăciuni „zilnic pentru voi și fi voștri. În casa „lui D-zeu se curăță sufletele voastre „de intinăciuni, ca ele să devie, cum „am ăis, lăcușuri vrednice pentru să- „lășuirea duhului sânt. Căci așa se ruga

„psalmistul: „Duhul tău cel sânt nu 'l „lua de la mine și ca duh stăpânitor „mă întărește“.

„Preotul are datorie ca să deștepte „pe creștini, să 'i învețe să iubească casa „lui D-zeu; să vină la biserică să se „roage, să aducă jertfa din inimă cu- „rată. Preotul are cea mai esențială dă- „torie, d'a lumina mintea creștinilor cu „adeverată învățatură despre credință, „purtare și cucernicia creștină. Căci el „are mare datorie de îndeplinit aici pe „pământ. (Va urma).

Ocaziune. — O pianină foarte ele-
gantă puțin uzată care a fost plătită
2400 lei, se cedează pentru 800 lei.

A se adresa la redacția acestui ziar.

ANUNCIU

De arendat pe unul sau mai mulți
ani moșia de 406 hectare Cerchez-Kiol,
din comuna Caraomer, plasa Mangalia,
pământ arabil, având pe dânsa 3 puțuri
cu foarte multă apă, 2 case și o căslă
bună pentru 50 boi cel puțin. Dorito-
rii se pot adresa direct la proprietar,
d-l Al. Gafencu, strada Frumoasă No.
3 în București și în Constanța, prin ad-
ministrația acestui ziar.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCURESCI

117.—CALEA DOROBANTILOR.—117

CRAIOVA

18. — STRADA BUCOVET. — 18

MAȘINE AGRICOLE